Ն. 5440 — 1884 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21 ՇՈՒՐԱՆ

ՍԷՆԷ 24 ԻՒՆՍԻՍ

ԱԼԱՖ. 1884 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇՈՒՐԱՆ — Ն. 5440

Մասիսի Էֆեմերիս

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԳԻՆԵԱԹԼԱՐ
Սէնէլիք Մէհիա 10
Ալիք այլեդ 5
Իւչ այլեդ 2½
Բոսթա իւէրէթի պիզէ այիտ տիր։

40 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ
Իլանաթըն սաթըրը 40 բարա տիր։

Դալաթատա Իրսի խան Ն. 41

40 ԲԱՐԱ

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Բէթրէսպուրկ, 2 հոկտ.

Վօլկա նէհրի իւզէրինտէ վէ Գոսթրօվա ճիվարլարընտա պուլունան բէք չօգ թիւճար սէֆինէլէրի միհէթէրէգ օլմուշ տուր։

Վագը օլան զարար, միլեօնլարճա բուպլիեէ պալիդ օլմագտա տիր։

Օրան, 2 հոկտ.

Պուրատա գօլէրատան 10 քիչի էօմիւշ տիւր։

Բօմա, 2 հոկտ.

Պու կիւն գօլէրատան Նաբօլիտէ 55, ճէնօվատա 19, վէ մահալը սայիրէտէ 11, ճէման 195 վէֆիեաթ օլմուշ տուր։

Բարիս, 2 հոկտ.

Շանկայտան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, ամիրալ Գուրպէ, Մաթսօնտա լէնկէրէնտագը իգամէթ օլտուղու հալտէ, չըգան սալը կիւնիւ օրատան հարէքէթ իլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շուէտ վէ Նօրվէգ հէյէթի սէֆարէթի էվվէլքի կիւն Թարապիեա սէյֆիեէսինտէն Պէյօղլունտաքի սէֆարէթխանէյէ նագլ իլէմիշ տիր։

—Բուսմ բաթրիկինին ինթիխապընա մէմուր մէճլիսին իճթիմաի պու կիւնէ Թաալիգ օլունտուղունտան, մէճլիսի մէզքիւր, պու կիւն Թօբլանարագ, բուհպանլար հագգընտա իճրա օլունանագ ուսուլը մուհաքէմաթա տայիր ճանիպը Պապը Ալիտէն վիրուտ իտէն թէզքիրէյի այիէէնին միւնտէրիճաթը հագգընտա քէսպի վուգուֆ իթիրքտէն սոնրա, բաթրիկի ճէտիտին ինթիխապընա միւթէալլիգ խուսուսաթ իլէ իշթիղալ իլէեէճէք տիր։

—Սբարթա-Գուլէ իլէ Հատըմ-քէօյ արասընտաքի խաթթ իւզէրինտէ պիր հատիսէ վուգու պուլմասը սէպէպիյլէ, էվվէլքի կիւն Լիտրընէ Թրէնիյլէ վիրուտ իտէն եօլճուլար, միւթատընտան 7 սաաթ կէճ եէթիշմիշլէր տիր։

Էմթաա իլէ եիւքիւ օլան թրէնին իլք գաթարլարը եօլտան շայտրգլարընտան, եօլճուլարը վէ էշեաեը ալմագ իւզրէ, Սիրքէճիտէն տերհալ պիր թրէնի մախսուս կէօնտէրիլմիշ տիր։

Նուֆուսճա գաղա օլմաեըպ, վագը օլան հալ, եալընըզ պաղը մատտի զարար զիեանտան իպարէթ գալմըշ տըր։

—Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Հօպարթ բաշա հագրէթլէրի, Թէրսանէյի ամիրէնին պիր մուշ վաբօրույա կէյէն կիւն Գարա-պունարա կիթմէքտէ իքէն, Ատալար աշղընտա չէտիտ ֆուրթունաեա թութուլմագլա եօլճուլուղունու գաթթ, վէ Պուրկազ ատասը քէօրֆէզինէ իլթիճա իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր։

Միւշարիէյհ հագրէթլէրի, մէզքիւր ատաեա չըգարագ օրատա գալմըշ, վէ ագշամ իւզրէ, Այի-եօրկի մանասթիրընը զիեարէթլէ, մանասթիր միւտիրի Թարաֆընտան հիւրմէթ վէ ռիեաեէթ կէօրմիշ տիւր։

—Էվվէլքի կիւն ռիւզկեարը բէք չիտտէթլէ էսմէքտէ օլմասը սէպէպիյլէ, Ատա վաբօրլարը իշլեեէմիշլէր տիր։ Եալընըզ եէվմի մէզքիւր սապահը քէօրրիեէ վիրուտ իտէն պիր վաբօրտա, օն գատար եօլճու պուլունտուղու կէօրիւլմիշ տիւր։

—Նէօլօղօսուն պէեանընա կէօրէ, խայլի վագըթտան պէրու մէմալիքի էճնէպիեէտէ իգամէթ իթմէսիյլէ պէրապէր, պիլա խութիսնա հէր միլլէթ վէ մէզհէպին թէէսսիսաթը խայրիեէսի հագգընտա իպրաղը համիյեէթ վէ սախավէթի տիրիղ իթմէքտէ պուլունմաեան խրիսթաքի Զօղրաֆօս էֆէնտի, պու սէնէ տախի, կէրէք Տէրսաատէթտէ վէ կէրէք վաթանը օլան Էբիրտէ սըրֆ քէնտի մէսարիֆիյլէ գաերըմագտա օլտուղու մէքթէպլէրտէն պաշգա, Եէնիքէօյ իսլամ մէքթէպինէ 50, գարիեէյի մէզքիւրէնին Լուսաւորչական մէքթէպինէ 30, Գաթօլիք մէքթէպինէ 20, Օրթաքէօյ Եէհուտի մէքթէպինէ 40, վէ Պէյօղլունտաքի Ս. Երրորդութիւն քիլիսէմիդէ Թապի մէքթէպլէրէ 20 լիրա իեանէ կէօնտէրմիշ տիր։

—Խըտիվիեէթի Մըսըրիեէնին Տէրսաատէթ գարու քէհեասը Մահմուտ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, բաղար իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալիտէ, սատրազամ հազրէթլէրիյլէ պիր սաաթ գատար կէօրիւշմիւշլէր տիր։

—Տէվլէթի Ալիեէ իլէ Ֆրանսա միեանէսինտէ մէվճուտ օլան թիճարէթ ահնամէսինին Թաաիլ ու թէսվիեէսինէ տայիր խարիճիեէ նէզարէթինտէն Ֆրանսա սէֆարէթինէ եազըլան պիր թահրիրաթա, սէֆարէթի միւշարիլէյհա ճանիպինտէն միւսայիտ ճէվապ վերիլերէք, օլ պապտէ պիւեիւք պիր ատըմ ալընըղընը, վէ պիր հիւսնի իթիլաֆա մանի օլան խուսուսաթտան պիրինին պու սուրէթլէ պէր Թարաֆ իտիլտիկինի, վէ Պապը Ալիտէ հազրըլանմագտա պուլունան թիճարէթ ահնամէլէրինտէ, ռուսումը տուխուլիյէնին արթըրըլմասընա գարշըլըգ կէօմրիւքլերճէ իսլահաթը մաթլուպէյի հավի թէէմինաթ տէրճ իտիլտիկինի ֆար տիւ Պոսֆոր եազըեօր։

— Ցուխան ըէժիսի մէմուրլարընճա եազընտա պաղը թէպէտտիւլաթ վուգու պուլաճաղը մերվի տիր։

— Զըգան հաֆթա Պուլկար էկզարգը, Պապը Ալիեէ կիտէրէք, կէչէնլերտէ գաթլու թէլէֆ օլունան պիր Պուլկար բիսգօպօսունուն գաթիլլերի հագգընտա թահգըգաթ իճրասը վէ թէտապիրի չէտիտ իթթիխազ օլունմասը իշին իճապ իտէնլեր իլէ կէօրիւշմիւշ տիւր։

—Գօնթ Գամոնթօնուն պաղը էմլաքընտան տօլաեը միւշարիլէյհ ալէյհինտէ իգամէ օլունան տավա հագգընտա Շուրաի տէվլէթ մուհաքէմաթ տայիրէսի թարաֆընտան մէնենի մուհաքէմէեէ գարար վերիլիկինտէն, Գամոնթօ ֆամիլեասընընն էմլաքը մէզքիւրէ իւզէրինտէ հայիզ օլտուղու հուդուգուն, թարաֆը հիւքիւմէթի Սէնիյեէտէն թաստիգ իտիլտիկի միւսթախպէր տիր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

Գօնեանընը ըէսմի զաղէթասը, իւսկիւտարտան իզմիտէ գատար միւմթէտ օլան տէմիր եօլուն, Էնգարէեէ վէ օրատան տախի Գօնեաեա գատար թէմտիտի լիւզումունու պէեան իլէ, պէօյլէ պիր տէմիր եօլու եաբըլըմըղը հալտէ, իշլեթմէք մէսարիֆինի չըգարամաեաճաղը, վէ օլ պատէ սարֆ իտիրմիշ օլան սէրմաեէլէրէ թէմեթիու գալմաեաճաղը հագգընտաքի էֆքեարը ճէրհ վէ թէզիպ իյլէմէքտէ տիր։

Մեզքիւր զաղէթա տիեօր քի, Գօնեա վիլաեէթի, Անատօլունուն օրթասընա արաղլի վասիեէյի հավի օլուպ, նագ ապիլի թագտիր սուրէթտէ գըյմէթտար խաղինէլէրէ մալիք տիր, վէ հաթթա եաբըլաճագ խաթթն վակօնլարը, հարէքէթ վէ սվաեթլէրինտէ, հագըգէթէն ալթուն հումուլէլէրինի համիլ օլաճագլարը պէեան օլունապիլիր։ Կէրչի Գօնեանընը արաղիճէ միւնպիթիկի, տէվլէթին սայիր պաղը վիլաեէթլէրի արաղիսինին միւնպիթիկիյլէ թաթփդ օլունմաղ իսէ տէ, պունունա պէրապէր մահսուլաթը պիրինճի փնստէն պուլունմագտա տըր։ Պունան պաշգա Գօնեա վիլտեէթի էհաիսի, չալըշգան իսէ տէ, մուխապրէ թարիգլէրինին քիւլլիէն մէֆուտ օլմասը սեպեպիյլէ, մէմլէքէթին թապիի սերվէթլէրինտէն իսթիֆատ իտիլէմէքտէ տիր։ Եալընըզ Գօնեա վիլաեէթինին իխրաճաթինը միւպէյեին օլան աթիոէքի մալիմաթ, Էնգարէտէն պիլ միրուլ Գօնեատա տուրաճագ օլան տէմիլ եօլունուն իոէճէկի մուամէլաթա տայիր պիր ֆիքիր վերիլէպիլիր։

Աչարընը՝ տօղրուտան տօղրու տէվլէթ Թարաֆընտան արզ վէ գապղ օլունմասը ուսուլի գապուլ օլունալըտան պէրի տիր, պուղտայտան ալընան էօշիւր մահսուլու, 800,000 ըՍ. Թամպօլ քիլէսինտէն ղիեատեէ պալիդ օլմուշ տուր քի, պու հիսապ իլէ 8 միլեօն քիլէ հասըլ օլմագտա տիմէք տիր, վէ պիլա միւպալաղա, մահսուլը մէզքիւրուն 10 միլեօն քիլէյէ պալիդ օլաճաղը տախի Թախմին օլունապիլիր։ Միդտարը մէզքիւրտէն մէմլէքէթտէ անճագ 5 միլիարֆի իտիլիպ, վէ պու սուրէթլէ մահսուլաթըն նըսֆը անպարլարտա մէթրուգ գալարագ, պաղէն, սէվահիլէ էն ճիվար օլան մէմլէքէթլէրտէ պուղտայ ֆիեաթը, Գօնեա բիացասընտաքի ֆիեաթըն իւչ միսլի օլտուղու հալտէ պիլէ, իխրաճաթ Թալիպլիսի պուլունմատըղընտան չիւրիւմէքտէ տիր։ Էմրի զիրաաթճա վուգու պուլան իշպու զարարտան տէվլէթ տախի խայլիճէ միւթէզարրուր օլուպ, չէօյլէքի այնէն ալընան աշար, միւլթեզիմէրին անպարլարընտա մահֆուզ օլան պուղտայլարընն հալինէ ուղրամագտա տըր։ Իմտի, էկէրչի եալընըզ իշպու 5 միլիոն քիլէ պուղտայ իշին պիր տէմիր եօլ եաբըլմագ լազըմ կէլսէ, վէ նագլիեէ մէսարիֆի օլարագ, պէհէր քիլէ իշին 2 ղրուշ Թարիֆա գօնսա, սէնէտէ գումբանիա 100,000 լիրա ալմըշ օլուր։

Պատէհու մէզքիւր զաղէթա, գօեուն վէ քէշիլերին ըսթաթիսթիգինտէն վէ պունլարտան ալընան ըէսմտէն պահսլա տիեօր քի, Գօնեա վիլաեէթինտէ 4 միլեօն ըէս աղնամմէվճուտօլուպ, պունուն պիր միլեօնուճիւզիճէ զարար օլմագտըզընն մէմլէքէթտէն սուհուլէթլէ իխրաճ օլունապիլիր, վէ պէհէր հայվանընն նագլիեէ մասրաֆը իշին, ագալլի 4 ղրշ. Թայեին իտիլսէ, – պէհէր հայվանտա պիր օգգա հիսապը յա եուն վէ մոհայիրին նագլիեէսի հիսապ իտիլմեէրէք, – գումբանիա սէնէտէ 40,000 լիրա ալմագ լազըմ կէլիր, վէ եուն իլէ մոհայիրին նըսֆը՝ մէմլէքէթտէ սարֆ օլունաճաղը ֆարզ իտիլսէ, իխրաճաթ իշին եինէ ագալլի 2 միլեօն գալըր քի, նագլիեէճէ պէհէր օգգաեա 60 բարա հիսապ իտիլտիկի հալտէ, գումբանիաեա 30,000 լիրա սաֆի քեար պրագըր։ Պու վէճհ իլէ գումբանիա, պու մալլէրտէն 170,000 լիրա ալտրգտան պաշգա, աֆիօն, բալամուտ, քէրեսթէ վէ սայիրէ կիպի էմթաանընն նագլիեէսի տախի իլավէ իտիլտիկի թագտիրտէ, տէմիր եօլ իլէ վուգու պուլաճագ իխրաճաթընն հասըլաթը սաֆիեէսի, սէնէտէ 200,000 լիրաեա իպղաղ օլունապիլիր։

Եաբըլաճագ տէմիր եօլուն մուամէլաթընա արկէր պիր մուհիմմ մէնպա տա, Գօնիա չէհրինտէն 21 սաաթ ուզագտա քեային վասի թուղ մաեէնէլէրինտէն չըգան թուղ մահսուլու օլուպ, մէզքիւր մատէնլէր թիւքէնմէղ սուրէթտէ պուլունտուգլարը հալտէ, եալընըզ սէնէնին պէշ աեը զարֆընտա, եանը իշլէնմէկէ միւսայիտ օլան զէմանլարտա, 20 միլիոն օգգատան ղիեատեէ թուզ հասըլ օլմագտա տըր։ Մէզքիւր թուզ, պիրինճի ճինատէն վէ բէք գըյմէթտար օլուպ, շիմտիրի հալտէ, տէվլէտէր իլէ իզմիրէ նագլ իտիլմէքտէ, վէ օգգասը 60 բարաեա գատար սուհուլէթլէ սաթըլարագ, մահէլլինտէ, քէնտի հիսապլարընա օգգասընը 20 բարաեա սաթըն ալանլարա 30-40 բարա թէմեթիու պրագմագտա տըր։ Մէզքիւր թուզ մահսուլունուն տիկէր գըսմը, թիւճճարան հիսապընա օլարագ, արապալար իլէ Գօնեաեա նագլ իտիլիպ, թիւճճար տախի իխրաճաթ սաեէսինտէ պունտան իսթիֆատէ իթմէքտէ տիրլէր։

Իշպու թուզ մատէնլէրինին իսթիտատ վէ դապիլիեէթինէ կէօրէ, հէր նէ գատար սէնէտէ չըգարըլան թուզ բէք ճիւզի սաեըլըր իսէ տէ, պունունա պէրապէր էօյլէ վագըթլար օլուր քի, մէմլէքէթին քեաֆֆէյի մէքեարէ հայվանլարը պու մաթաքն նագլինէ գուլլանըլարագ, տիկէր էմթաանընն նագլի իչին հայվանաթ պուլմագլըգտա կիւճլիւք չէքիլիր։

Գօնեա զաղէթասը, խիթամը մէգալէսինտէ, մէզքիւր թուզ մատէնլերի եագընընտա պիր տէմիր եօլա քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտտէ պիւեիւճէք պիր քէօմիւր մատէնի պուլունուղու, վէ էնգարէ թարիգլէ Գօնեատան Հայտար բաշաեա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը, եալընըզ Գօնեա վիլաեէթի իշին մուճիպի սաատէթ վէ մամուրիեէթ տէյիլ, իլա Գօնեա վիլաեէթինտէն ղիեատեէ իխրաճաթը պուլունան Էնգարէ վիլաեէթի, վէ պու եօլուն կէչէճէկի սայիր մահէլլեր իշին տախի մուճիպի սաատէթ վէ մամուրիեէթ, վէ խազինէյի տէվլէթճէ տախի, պատիի մէնֆաաթ օլտուղունտան, վէ վագըթ վագըթ Անատօլունուն միւխթէլիֆ ճիհէթլերինտէ զուհուր իտէն գըթլըգ աֆիթինէ գարշը պիր հիւսնի թէտպիր իտուկինտէն, լիւզումի պիզզաթ վիլաեաթ էհալիսինճէ տախի հիսս օլունան իշպու ումուրը նաֆաանընն արթըգ պիլա թէէխիր վիճուտէ կէթիրիլմէսինի, պիզ տախի արզու վէ թավսիյէ իյլէրիզ։

Հաճընն գտնուող Ներկիզ անուն աղջկան հոր կողմէ Պատրիարքարան ուղեալ հեռագրին պատճէնը։

Հագգընտա միւշթէքի պուլունտուղումուզ Շրխբրտրմեանընն խանէսինէ ագտէմճէ չէնտ կիւնլէր միւսաֆիրէթլէ պուլունան Ալիեէ միւֆէթթիշի, վահշիեաթընն թահգըգը զամանընտա Հաճընա կիտէրէք, մաղնուանընն էսարէթլէ թաղեիգաժընտա պուլունան քէրիմէմիզ թէհտիտլէր ճէպրլէր իլէ, Հայրապետի ռիպտիա ալտրմ տէաիրթմէլէրինէ, պիր գաչ կիւնլէր միւսաատէտէն սոնրա, խալու օլուպ, մէզքիւր մատէնլէր թիւքէնմէղ սուրէթտէ պուլունտուգլարը հալտէ, եալընըզ սէնէնին պէշ աեը զարֆընտա, եանը իշլէնմէկէ միւսայիտ օլան զէմանլարտա, 20 միլիոն օգգատան ղիեատեէ թուզ հասըլ օլմագտա տըր։ Մէզքիւր թուզ, պիրինճի ճինատէն վէ բէք գըյմէթտար օլուպ, շիմտիրի հալտէ, տէվլէտէր իլէ իզմիրէ նագլ իտիլմէքտէ, վէ օգգասը 60 բարաեա գատար սուհուլէթլէ սաթըլարագ, մահէլլինտէ, քէնտի հիսապլարընա օգգասընը 20 բարաեա սաթըն ալանլարա 30-40 բարա թէմեթիու պրագմագտա տըր։ Մէզքիւր թուզ մահսուլունուն տիկէր գըսմը, թիւճճարան հիսապընա օլարագ, արապալար իլէ Գօնեաեա նագլ իտիլիպ, թիւճճար տախի իխրաճաթ սաեէսինտէ պունտան իսթիֆատէ իթմէքտէ տիրլէր։

Իշպու թուզ մատէնլէրինին իսթիտատ վէ դապիլիեէթինէ կէօրէ, հէր նէ գատար սէնէտէ չըգարըլան թուզ բէք ճիւզի սաեըլըր իսէ տէ, պունունա պէրապէր էօյլէ վագըթլար օլուր քի, մէմլէքէթին քեաֆֆէյի մէքեարէ հայվանլարը պու մաթաքն նագլինէ գուլլանըլարագ, տիկէր էմթաանընն նագլի իչին հայվանաթ պուլմագլըգտա կիւճլիւք չէքիլիր։

Գօնեա զաղէթասը, խիթամը մէգալէսինտէ, մէզքիւր թուզ մատէնլերի եագընընտա պիր տէմիր եօլա քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտտէ պիւեիւճէք պիր քէօմիւր մատէնի պուլունուղու, վէ էնգարէ թարիգլէ Գօնեատան Հայտար բաշաեա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը, եալընըզ Գօնեա վիլաեէթի իշին մուճիպի սաատէթ վէ մամուրիեէթ տէյիլ, իլա Գօնեա վիլաեէթինտէն ղիեատեէ իխրաճաթը պուլունան Էնգարէ վիլաեէթի, վէ պու եօլուն կէչէճէկի սայիր մահէլլեր իշին տախի մուճիպի սաատէթ վէ մամուրիեէթ, վէ խազինէյի տէվլէթճէ տախի, պատիի մէնֆաաթ օլտուղունտան, վէ վագըթ վագըթ Անատօլունուն միւխթէլիֆ ճիհէթլերինտէ զուհուր իտէն գըթլըգ աֆիթինէ գարշը պիր հիւսնի թէտպիր իտուկինտէն, լիւզումի պիզզաթ վիլաեաթ էհալիսինճէ տախի հիսս օլունան իշպու ումուրը նաֆաանընն արթըգ պիլա թէէխիր վիճուտէ կէթիրիլմէսինի, պիզ տախի արզու վէ թավսիյէ իյլէրիզ։

Հաճընն գտնուող Ներկիզ անուն աղջկան հոր կողմէ Պատրիարքարան ուղեալ հեռագրին պատճէնը։

Հագգընտա միւշթէքի պուլունտուղումուզ Շրխբրտրմեանընն խանէսինէ ագտէմճէ չէնտ կիւնլէր միւսաֆիրէթլէ պուլունան Ալիեէ միւֆէթթիշի, վահշիեաթընն թահգըգը զամանընտա Հաճընա կիտէրէք, մաղնուանընն էսարէթլէ թաղեիգաժընտա պուլունան քէրիմէմիզ թէհտիտլէր ճէպրլէր իլէ, Հայրապետի ռիպտիա ալտրմ տէաիրթմէլէրինէ, պիր գաչ կիւնլէր միւսաատէտէն սոնրա, խաղինէյի տէվլէթճէ տախի, պատիի մէնֆաաթ օլտուղունտան, վէ վագըթ վագըթ Անատօլունուն միւխթէլիֆ ճիհէթլերինտէ զուհուր իտէն գըթլըգ աֆիթինէ գարշը պիր հիւսնի թէտպիր իտուկինտէն, լիւզումի պիզզաթ վիլաեաթ էհալիսինճէ տախի հիսս օլունան իշպու ումուրը նաֆաանընն արթըգ պիլա թէէխիր վիճուտէ կէթիրիլմէսինի, պիզ տախի արզու վէ թավսիյէ իյլէրիզ։

ՄԱԹԷՄ

Մէմլէքէթիմիզ խանէտանընտան վէ թիւճճարը միւթէպէրանտան օլուպ, հիրմու նէզաքէթ վէ ինսանիյէթիյլէ հէր քէսին հիւսնի հիւրմէթ վէ մուհապպէթինի տավէթ իյլէմիշ պուլունան իսթանպուլուեան կարապետ էֆէնտի, հէնուզ 55 չաղընտա օլտուղու հալտէ, միւպթէլա օլտուղու քէյֆիսիզլիքտէն ազատէյի սէր իտէմէեէիէք վէֆաթ իյլէտիկինտէն, տիւնքի կիւն ճէնազէ զիյնէթի ռուհանիյէսի Գատը քէօյ քիլիսէսինտէ իճրա իտիլտիկի, վէ բէք չօգ տօսթ վէ ազրապա հազըր պուլունարագ միւսթէզրադը հիւզն ու մաթէմ օլտուղու, վէ ճէնազէ օրատան իւսկիւտար գապրիսթանընա նագլ իլէ տէֆն իտիլտիկի, մա թէէսսիֆի աղիմ խապէր ալընմըշ տըր։

ԹԱԳԻՐ ԱՐՔԱՅԻ ԱՐՔԱՅԻ ԱՐՔԱՅԻ

Ամիլէ միւֆէթթիշին՝ որ քանի մը օր հիւր եղած էր, մեր գանգատանաց ենթակայ եղող Ներխբրտրմեանի տան մէջ՝ խժդժական գործին քննութեանը համար Հաճըն երթալով, աղջկան վրայ՝ որ իբր գերի ամբաստանելոյն ճնշմանը ներքեւ կը գտնուի, սպառնալիք և բռնութիւն 'ի գործ դրուեր, և ըսել տրուեր են անոր թէ՝ ես յօժար կամքս ամուսնացայ Հայրապետին հետ։ Մի քանի օր միջոց տալէ յետոյ՝ գաղտնաբար հարցաքններ եւ սոյն մտօք յայտարարութիւն մ'ընել տրուեր են, ինչպէս ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանամ։ Սոյն գործողութեանց դէմ կը բողոքեմ և կը խնդրեմ յանուն արդարութեան որ աղջիկս կամ Պօլսոյ Պատրիարքարանն և կամ Ատանա փոխադրուի, և քննութեան ենթարկուի, ըստ ամենայնի աղատ պահուելով ճնշումէ։

19 սեպտ. 1884

Պարէնտրտրան Հայոց

Կ. Պոլիս

Պու մէսէլէտէ պիւեիւք պիր տօլապ տէօնմէքտէ օլտուղու, վէ Հաճընտա վէ Ատանատա պուլունան պաղը եայղարաճը վէ վէլվէլէճիլերին, պունու էլլերինտէ պիր ալէթ իտէրէք, իշէ էնվայի բէնքէր վիրտիքլերի, շիմտիեէ գատար եազըլանլարտան անլաշըլմագտա օլտուղու կիպի, Հաճընտան կէլմիշ օլան տիւնքի բէսմի թէլէկրաֆ իլէ, իշպու թէլէկրաֆտա պուլունան թէնագիւս վէ մուպաեէնէթտէն անլաշըլմագտա տըր, շէօյլէքի, բէսմի թէլէկրաֆտա, Նարկիզէ քէնտի միւրատընն, միւֆէթթիշ վէ մահքէմէ հուզուրունտա սիւալ իտիլտիկի պիլտիրիլմիշ օլտուղու թագտիրտէ, պու թէլէկրաֆտա իսէ, "խէֆի օլարագ" տէնիլմիշ տիր։

ՎԱԼԻՏԷԼԻՔ

Հէր շէյտե պիր մօտաճըլըգ հիւքմ իթմէքտե օլտուղու կիպի, էֆքեար ու իթիգատ խուսուսընտա տախի տայիմա պիր մօտաճըլըգ հիւքմիթ-մէքտե տիր։ Նասըլ քի կէրէք Էվրօբա գալէմիէրինտե վէ կէրէք պիզտե, պիր միլլէթին Թէրպիեէսի վէ ախլէագը համիտէսի, գատընլարտան եանի վալիտէլէրտէն պաշլամալը տըր, վէ պու տա անճագ գըզլարըն մէքթէպե կիթմէլերի, վէ ուլում ու ֆիւնուն Թահսիլ իյլէմէլերի իլե օլապիլիր տէնիլմէքտե տիր, նասըլ քի պիր խայլի վագըթլար, պիզ քէնտիմիզ տախի այնի էֆքեար, այնի իթիգատ, վէ այնի խտտաատա պուլունմուշուզ տուր։ Հալպու քի, տիւնեատա բէք չօգ էֆքեար ու իթիգատլարըն եանլըշ օլտուգլարը սօնրատան Թէճրիւպե իլե անլաշըլտըգլարը կիպի, պունուն տախի եանլըշ օլմասը, վէ եախօտ հիչ տէսիլ իսէ, հէր էհալիեէ, հէր հալ վէ տէրէճէսինտե ուեամամասը բանա սուրէթտե անլաշըլմագտա տըր։

Էվվէթ, իհթիմալ տըր քի միլլէթլէր պէյնինտե, չօգ ճիհէթլէրճէ, բէք չօգ ֆարգլար պուլունտուղու կիպի, պու ճիհէթճէ տախի պուլունմագտա տըր, վէ հէլէ չու բէք սահիհ տիր քի, պիզիմ հէր կիւն իպրէթ ալմագտա վէ արգասընտան կիթմէքտե օլտուղումուզ ֆրանսըզ միլլէթի գատընլարընտա, օլ խէեալ օլունմագտա օյան ֆազիլէթ կէօրիւլմէքտե տէկիլ տիր, (միւսթէսնալարա պիր տեեէճէկիմիզ եօգ տըր, հալիյլե լագըրտըմըզ ումում հագգընտա տըր), վէ կէրչի ինկիլիզ վէ Ֆրանսա վէ Ամերիգա գատընլարը հագգլարընտա չօգ ֆազիլէթլէր սեօյլէնմէքտե իսէ տէ, անլէրի տէ եագընտան կէօրիւպ անլամագլըզըն էլզեմիյեէթտէն օլմասը չէօյլէ տուրսուն, պիզճէ օլ պապտէ տախի իմանըմըզ բէք ազ տըր։

Ցայիր միլլէթլէր գատընլարընը պէր թարաֆ իլէ, քէնտի միլլէթիմիզ գատընլարընա տիգգաթ իյլէտիկիմիզտէ, արզու վէ միւրատ վէ իւմիտ օլունան ֆազիլէթին, պիզ, տապան տապանա զըտընը կէօրմէքտէ, վէ թէճաճիպ իթմէքտէյիզ։

Վագաա էսասէն, տէրքեար օյան իւմիտ տօզրու սաեըմալը տըր, զիրա ուլում ու ֆիւնուն վէ թալիմ ու թէրպիյէ, ինսանը տէկիլ խապասաթա, իլա ֆազիլէթէ կէօթիւրմէյի տիր, լաքին, նասըլ քի սէօյլէտիք, զիեատէսիյլէ էսէֆ օլունուր քի, եիկիրմի օթուզ սենէյիք թէճրիւպէ, պունուն մուղայիրինի իսպաթ իյլէմէքտէ տիր։

Եէնի, ումումի վէ պիւյիւք թէպէտտիւլթալարտա, թապիի պիր շէյ տիր քի, էմէլ վէ արզու օլունան սէմերէ կէօրիւլէմէտիքտէն պաշգա, պիր խայլի վագըթլար զըտը կէօրիւլիւր, վէ անճագ միւրուրի զէման սայէսինտե, վէ էնվայի մազարրաթլար կէօրիւլտիւքտէն սօնրա, եանի թէտրիճ վէ թէճրիւպէ իլե պէքլէնիլէն մէյվէ կէօրիւլէպիլմէկէ պաշլար, էկէր պու խուսուստա տախի էօյլէ օլմագտա իսէ, եանի պու պօղուգլուգ տէվրի եիկիրմի օթուզ վէ եախօտ գըրդ էլլի սենէ կէչտիքտէն սօնրա, մէքթէպտէն չըգան գըզլար իւզերինտե մէմուլտէն պուլունան ֆազիլէթլէրի կէօրէպիլէճէք իսէք, օնա պիր տիեէճէկիմիզ եօգ տուր, եօգ էկէրչի պու կիտիշ պէօյլէճէ տէվամ իտէճէք իսէ, չիմտիքի հիսապ վէ իթիգատըմըզըն եանլըշ օլմասընտա շիւպհէ ճայիզ տէկիլ տիր։

Եիկիրմի օթուզ սենէտէն պէրու միլլէթիմիզ գատընլարընը կիտիշի, ալէլ խուսուս Օթամպօյտա պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիլմիշ տիր։ Շէօյլէ քի չօգլարը մէքթէպ կէօրիւպ վէ ազ չօգ ումում ու ֆիւնուն վէ ախլէագը համիտե տէրայիսի այորգատան պաշգա, վէ ալաֆրանկալըզը տախի հէր կիւն կէօրէրէք, պիր տէրէճէյէ գատար կէօրիւպ էօյրէնմիշլէր տիր։ Հալպու քի, պունլարը իշլէրինտէն անճագ եիւզտե պիրիսի իւզերինտե պրզու օլունան ֆազիլէթլէր կէօրիւլէպիլմիշ տիր։ Վէ հաթթա եէնիտէն եէնի իպրազ իտէճէքլերի ֆազիլէթլերտէն վազ կէչտիք, էսկի ֆազիլէթլերտէն տախի մահրում պուլունտուգլարը, վէ հաթթա չէշմի հագարէթլէ պագտըգլարը մէյտանտա տըր։ Մէսէլա, շու զէմանըմըզտա պուլունան վէ մէքթէպ վէ եէնի մէտէնիյեէթ կէօրմիւշ օյան գըզլարըն վէ կէլինլէրին վալիտէլէրի, կէրչի օգումագ եազմագ վէ ալաֆրանկալըզ պիլմէքտե տէկիլ իտիլէր էմմա, քէնտի չօճուգլարընա սիւա վիրմէքտե, գաեըրմագտա վէ պիւեիւթմէքտե իտիլէր, վէ քէնտի խանէլէրի տիքիշլէրինի քէնտիլէր պիչիպ տիքիպ, վէ եէմէքլէրինի բիշիրմէքտե, վէ չամաշըրլարընը եըյդամագտա վէ հէր նէվի խըտմէթլէրինի կիւզել կիւզել կէօրմէքտե, վէ պունլարը քէնտիլէրճէ պիւեիւք վէ մուգատտէս պիր վալիտէլիք պօրճու ատտ իյլէմէքտե իտիլէր. Հալպուքի օլմէքթէպ վէ ալաֆրանկալըզ կէօրէն գըզլարը, մէգքիւր խըտմէթլէրե թէնէզիլ վէ իրթիքապ իթմէեէրէք, օնլարա սարֆ իտէճէքլէրի զիհնի ու վագթլարընը, անճագ այնալար էօնիւնտե թօալէթլէրինէ, պօեալարընա, բուտրալարընա, վէ ֆիսթանլարը շաբգալարը ճիճիպիճիլերի լագըրտըլարընա սարֆ իթմէքտե, վէ բէտեր եա գարտաշ վէ եախօտ գօճալարընդեն հալու գուտրէթլերինէ ասլա տիգգաթ իթմէեէրէք, վէ պիլսէլեր պիլէ ամբերպ մերհամէթ իյլէմէեէրէք, սիւտանալար, պէսլէմէլեր, աշճըլար, մօտիսթրալար վէ եաղլըգլար վէ էմալի պատիի իսրաֆ վէ խարապիյեէթ օլաճագ շէյլեր իսթէմէքտե տիրլեր։

Իշպու սիւս վէ իսրաֆ իլլէթի, միլլէթիմիզ կէնճ գատրն թայիֆէսինտե օլ մերթէպէ իֆրաթա վարմըշ տըր քի, հիչ պիր միլլէթտե էմալի եօգ տուր տէնիլսէ ճայիզ տիր։ Վէ էն զիեատե ֆէնա եէրի շու տուր քի, մէղքիւր մէքթէպ կէօրմիւշ օյան թագըմ, մէքթէպ կէօրմէմիշ օյան թագըմա, հալիյլե ֆէնա պիր իպրէթ վիրմէքտե օլտուղունտան, եանի մէքթէպ կէօրմիւշ օյմաեանլար, անլէրի քէնտիլէրտէն իւսթիւն ատտ իտէրէք, անլէրտէն էօրնէք ալմագտա օլտուգլարընտան, մէգքիւր իլլէթի միւհլիքէ, հէր սընրֆա եաեըլմագտա վէ հիւքմ իթմէկէ պաշլամագտա տըր։ Շէօյլէքի, միլլէթիմիզ, Մըսըրա բիրինճէ կիտէր իքէն, էվտէքի պուլղուրու տախի ղայպ իթմիշ օլմագտա տըր, վէ տահա զիեատե էսէֆ օլունաճագ պիր խուսուս տա շու տուր քի, էրքէքլէր տէ զայիֆլիք իտէրէք, մերգումէլերին օլ խարապա կէօթիւրիւճիւ օյան հէվայի նէֆսլերինէ էսիր օլարագ իթաաթ վէ իճրա իյլէմէքտե տիրլեր։

Քէնտի մասումլարընա սիւտ վիրմէմէք իլլէթի մերտուտէսի, հէր եէրտէն զիեատե Ֆրանսատա, վէ ալէլ խուսուս մերքեզի մէտէնիյեէթ զանն օլունան Բարիստե հատտէն զիեատե իլերու կիթմիշ օլուպ, վէ հէր սենէ օլ սեպեպտէն պինլերճէ մասումլարը, թէհի եերտե էճելէ գուրպան կիթտիքլերինին ըսթաթիսթիգլերինի կէօրմէք, ախլէագը համիտե վազ իտէն միւէլլիֆլեր իլե ինսաֆ սահիպի պուլունան թապիպլեր, էօյլէ վալիտէլերին պաշլարընա սիթէմլեր եըլտրըմլարը եազտըրտըգլարը հալտե, պիզիմ եէնի եէթմէ վալիտէլեր իսէ, պունու պիր իյի ալաֆրանկալըգ զանն իտէրէք, այնի թարիգի թութմագտա տըրլար։

Մէղքիւր մէէլուն ալաֆրանկալըգ իլլէթի ալէյհինտե, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան թարաֆընտան գալէմե ալընմըշ օյան շու աթիտէքի շայեանը տիգգաթ վէ միւթալաա պիր պահս, տիւնքի կիւն նազարը տիգգաթըմըզը տավէթ իթմիշ օլտուղունտան, այնէն տէրճնի միւֆիտ ատտ իյլէմիշիզ տիր։

ՄԱՅ ԵՒ ԳԱՅԵԱԿ

Զգիտեմ, աշխարհիս մեծատանց տիկիններու այդ մի ազնուականութեան շնորհն ու նշան է, որ մայրական այդ մեծ ու առաջին պարտիքը՝ նուաստութիւն կը համարին, որպէս թէ ասթ լինէր այն իրենց տիկնութեան եւ կամ թէ այնպես կը դատեն թէ մանկան կաթ տալը՝ աղախնական գաշտօն է. և այդ ծառայութիւնը դիեցիկ դայեկներու համար է միայն,

Մարդկարն ընկերութեան ընտանեկան կենաց մէջ եթէ անօրինակ զեղծումն մի կայ՝ այս է. եթէ զըրկանք մի կայ՝ այս է. որով մայրերը բուն իրենց գաւակները կը հարստահարեն. եթէ բանաւոր մարդ՝ անբան անասնոյ առաջ կը նուաստանայ ու կամսչէ՝ այս է։ Վասն զի բնութեան իմաստուն Արարիչ ինչպէս մարդոյն, նոյնպէս բոլոր կենդանեաց համար գութը հաւասար բաշխեր է։

Թող տեսնան մայրերը, որ առիւծն անտառին մէջ իւր կորիւն կը դարմանէ, կոչմ՝ իւր հորթիկ, մաքին՝ իւր գառնիկ, հաւ՝ իւր ճետերը, ճնճղուկ իւր ձագերը. այլ ևս իրաւունք ունի՞ հայրն իւր կաթով չսնուցանել իւր զաւակը, որ իւր հոգւոյ հատորիկն է, կամ թէ չը թարմանել այն հարազատ ծաղիկը, որ իւր ծոցէն բուսած է, իւր արմատին ծիլն է. ի՞նչպէս ձեռք է այն մօր ձեռք, որ կը քանցէ այն մատաղ ծիլն իւր բնաբոյս արմատէն և զայն օտար արմատին հիւթով սնուցանել կուզէ։

Դիեցիկ մանուկը կը բողոքէ այդ զրկանաց դէմ, միայն յայնժամ նեբելի կը համարուի մօր համար, երբ ինքն տկար, անառողջ է և կամ կաթին աղբիւրները ցամքած են։ Բաց այս պատճառներէ չը կայ ուրիշ մի այլ զօրաւոր պատճառ, որ իրաւունք տա ծնող մօր, իւր մանուկը ուրիշ մօր կաթով դիեցու, որոյ անունը դայեակ կը կոչուի, և ես ճիշդ կը հասկնամ այդ բառին նշանակութիւնը, որ է կաթ վաճառող կին։

Դայեակն ևս անշուշտ նորածին զաւկի ծնողք է. ո՜հ, մի տառապեալ մայր է նա, որ անհնարին կարօտութենէ ստիպեալ իւր մանկիկն մի ուրիշ մօր կը յանձնէ նուազ վարձքով, կերթայ կը դեգերի մեծատանց տունները, որպէս զի իւր կաթն աւելի գնով վաճառէ, որ իւր մանկան արդար իրաւունքն է։ Ողորմելի որդեզուրկ կին պարտաւորեալ է իւր դայեկութեան վարձքէն՝ միման վարձեալ կնոջ տալ և մեացեալ մասովն՝ իւր ընտանեկան ապրուստ հոգալ։ Զեզ թողում, Հայոց ճշմարիտ մայրեր, դուք դատեցէք, այս երկու մայրերէն ո՞րն է աւելի յանցապարտ, կարօտագին դայեա՞կ, որ առ չքաւորութեանն՝ իւր կաթը կը վաճառէ. թէ հարուստ տիկին, որ սնուցիչ կերակուրներէն լիանալով և յափրանալով՝ թաթաղուն զեղուն լցուած ստինքները աղբիւրի պէս կաթ կը հոսեն, և որ թէպէտ մայրական կոչումն ունի, այլ անխղճաբար կը խոչ այդ կաթնաբուխ ակները։ Բարեպաշտ տիկին երկու զրկանք ի միասին կը գործէ. զրկանք մի իւր բնածին մանկան, զրկանք մի ևս դայեկին մանկան, որոյ բաժին կաթն դրամով կը դնէ։ Ո՜հ, աղքատիկ մօր կաթն՝ իւր խեղճ տղեկին կեանքն է. արդեօք տիկին մայր՝ իւր մանկան կեանքը փրկելու վշտագին դայեկամօր մանկան կեանքը չի զոհեր։ Ա՜յ, այսպէս աշխարհիս դատաստանը. երբ հզօրները զանզօրներն կը ճմլեն, զարմանք չէ, որ տիրող և տիկնող մանուկը նոյնպէս խանձարուրէն սկսի յաղթուիլ և ճնշիլ ծառայածին դայեկամօր մանուկը։

Ա՜ւա՛ղ և ա՜հ, որչա՛փ անբնական, որչափ անգթական, և որչափ ա-նարգ ու դժուարատար է դայեկին կեանքն ու վիճակը, որոյ մայրական սիրոյն և գորովոյն վերայ կը բըրնանայ թշուառութիւնը, մինչև կըստիպուի դժբախտ կինը թողուլ իւր մայրական գութն, թողուլ իւր արդանդին ծնունդն և երթալ անասնոց կաթի պէս վաճառել իւր կաթն որով թերևս կարենայ երկու կեանքը միայնդամայն պահպանել։

Ո՜հ, բնական ու մայրական սիրոյն գորովն է այն, որ հանապազ կը մրմռէ կը կտրտէ ծնողական աղիքները, երբ կը տեսնայ օտար մանուկ իւր գիրկը, անդին երեւակայութեան մէջ կը յիշէ միշտ իւր մայրազուրկ մանուկը, որ աչքէն հեռացած է, մայրական կաթէն ու գրկէն զըրկուած է։

Նա կենդանի մայր է, քար չէ, այնչափ կը վշտակրի ու կը դառնայ նայ սրտին ցաւոց մէջ, որոյ անհնարին դառնութեան չափ՝ միայն մոր սիրտ կարող է զգալ ու չափել,

Խրիմեան Հայրիկ։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԵԷ

—

Եունանիսթանա պիր հէյեէթի մէմուրէյի ասքէրիեէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ Ֆրանսըզ հիւքիւմէթիյլէ Եունան գապինէթօսու արասընտա ճէրէեան իտէն մուխապէրաթ խիթամբէզիր օլուպ, Շարթրատա տէօրտիւնճիւ սիւարի լիվասը ժէնէրալ վօսէօր, հէյեէթի մէզքիւրե բիեասէթինէ թայեին գըլընմըշ տըր։

—

Բուսիա հիւքիւմէթինին, սուլհ ու սալահ զէմանընտա օրտուսու էֆրատընը թէնղիլ իտճէկի չայեասը, չէնտ կիւնտէն պէրու Բէթրէսպուրկուն մէհաֆիլի բօլիթիգյեէսինտե սըհհէթ քէսպ իթմէքտե տիր։ Մէզքիւր թէնղիլին 100,000 նէֆէր օլաճաղը մէրվի տիր։

Պու պապտե ասքէրի գօմիսիօն ա-թիտէքի գարարլարը վիրմիշ տիր. 1. Գաֆգասիա վէ իհթիեաթ ալայլարընընը թէնղիլի. 2. Բիեատե վէ թօքճու ասասքիրի, չիմտի իւչ սենէ, վէ սիւարի ասքէրի տէօրթ սենէ խըտմէթի ասքէրիեէտե պուլունմագտա օլտուգլարը հալտե, պունտան պէօյլէ բիեատե վէ թօքճու ասասքիրին պէշ վէ սիւարի ասասքիրին ալթը սենէ խըտմէթի ասքէրիեէտե պուլունմալարը. 3. Պէհէր օրտունուն մէվճուտունտան 23 էր պինէֆէրինին թէնղիլի։

Սենէտե պէհէր ասքէրե 90 բուպլօ գատար մասրաֆ իտիլիկինտէն, 100,000 նէֆէր ասքէրին թէնգիհի հալինտե, սենէվի 9 միլեոն բուպլի գատար թասարրուֆ իճրա օլունաճաղը հիսապ օլունմագտա տըր։

Սքիէրնէվիս միլագաթընտա, իշպու գարարլարա տայիր բէք չօգ պահս օլունտուղու մէրվի տիր։

—

Ինկիլիզ պահրիեէ նէզարէթի, վաբս նամ ինկիլիզ տուպասընը, սեպտ. 22 տէ, իրլանտանը շըմալի զարպ սէվահիլի իւզերինտե վագը թօրի ատասը եօգարլարընտա թէլէֆ օլտուղունը սեպտ. 23 տէ խապէր ալմըշ տըր։ Մէզքիւր տուպատա, 10 նէֆէրի զապիթ օլարագ պուլունան ալթմըշ քիշիտէն, եալընըզ ալթը նէֆէր թայֆէ գուրթուլմուշլար տըր։

Սէֆինէյի մէզքիւրե 465 թօնէլաթօլուգ, վէ 470 պէյկիր գուվվէթինտե օլուպ, 1881 սէնէսի դեկտեմբեր 1 ինտէ, տենիզէ էնտիրիլմիշ տիր։ Պու սէֆինէ, վէսթբօրթա միւթէվէճճիհէն Մօվիլտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Ֆէլաքէթի վագբանը խապէրի տուեուլտուղունտա, Գաթմիւլտէ պուլունան վալիան նամ ինկիլիզ սէֆինէսի, մուավէնէթէ շիթապ իթմէք վէ գաղանը սէպեպլերինի թահդըզ իյլէմէք իւզրէ, տէրհալ թօրի ատասընա կիթմէք էմրինի ալմըշ տըր։

Մէզքիւր գազա, Տրպլինտե վէ Բօրսմուլթտա հէեէճանը ազիմի մուճիպ օլմուշ, չիւնքի տուպատա պուլունան զապիթան վէ թայֆէնին, օրալարտա խայլի ագրապա վէ ահրպպալարը պուլունմուշ տուր։

—

Բօմա զազէթալարը, Բաբանը գարտինալ ֆաղօպինիեէ եազտըղը մէքթուպ հագգընտա, պիթթապի պազը միւթալէաթ պէէան իտիեօրլար։

Օրինինօնէ զազէթասը տիեօր քի, Բաբա հազրէթլերինին մէքթուպու շայեանը իթինա վէ հհէմմիեէթ, վէ իշպու մուամէլէյի շէֆագաթքեարանէլերի շայեանը բէսէնտ օլմազլա պէրապէր, նէ՛ վատ օլունան միլեոնա վէ նէ՛ եաբըլաճագ խասթախանէեէ իհթիեաճ կէօրիւլմեէճէկի մէմուլ տուր։ Շու գատար քի օն իւչիւնճիւ Լէօն բարա հազրէթլերի, միւրատ իթթիքլերի հալտե, վաթիգանտան խայլի ուղագ օլան դօլէրաեա թութուլանլարը տախի, քէմալ սէրպէսթիեէթ իւզրէ վէ պիճիւմէ տինտարան թարաֆընտան հիւրմէթ վէ ըրիաեէթ կէօրէրէք կիտիպ գաեըրապիլիրլեր։

Բիֆարմա զազէթասը տախի, Բաբա հազրէթլերինին մէքթուպու էհէմմիեէթինի թատտիդ իլե տիեօր քի, մէզքիւր մէքթուպուն թարիխի նէշրի (եանի սեպտ. 20), վաթանդէրվէրանա մախսուս պիր թարիխ օլմազլէ, Բաբա հազրէթլերինին պիւեիւք պիր տարպէ էնտիրմէք իսթէտիկլինի իրաեէ իյլէմէքտե իսէ տէ, սէմերէսի պօշա կիթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհին հէր թարաֆտա մաղհարը հիւրմէթ վէ ըրիաեէթ օլաճաղը տախի պի իշթիպահ օլտուղունտան, մէքթուպունու պու գատար կէճիրտիրմէսի, վէ սեպտ. 11 թարիխի օյան պիր մէքթուպու սեպտ. 20 տէ նէշր իթթիրմէսի, շայեանը թէէսսիֆ մէվատտան պուլունմագտա տըր։

Թրիպունա զազէթասը տիեօր քի, նիեէթի մախսուսէ իլէ սեպտ. 20տէ նէշր իտիրմիշ օյան Բաբա հազրէթլերինին մէքթուպու, մուամէլէյի շէֆագաթքեարանէտէն զիեատե բօլիթիգաճա պիր նիւմայիշ տիր, չիւնքի միշարիլէյհին խաեալ իթթիկի հիւքիւմէթի գրայիեէնին հուտուտունու կէօսթէրմէքտե տիր։

Վաթիգանըն միւրէվվիճի էֆքեարը պուլունան Մօնիթէօր տը Բոմ զազէթասը, մէզքիւր մէքթուպուն, բօլիթիգաճա հիչ պիր կիղլի թասավվուրան նէշէթ իթմիշ օլմաեըպ, մահզա հիսսիեաթը շէֆագաթքեարանէտէն նէշէթ իյլէտիկինի պէէան իթմիշ տիր։

Ժուրնալ տը Բոմ նամ տիկէր պիր բուհանի զազէթա, օն իւչիւնճիւ Լէօն բարա հազրէթլերի, Վաթիգան ճիվարլարընտա քիշատը միւթէսավվէր օյան խասթախանէյի զիեարէթ իթմէք իչին, "Իթալիա արազիսի" տենիլէն մահէլլատէն կէչմեեէ ասլա մէճպուր օլմաեաճաղընը տերմիեան իյլեօր։

Իթալիա գապինէթօսունուն միւ-

րէվվիճի էֆքեարը օլան Նիմ ըէսմի Տիրիթթօ զաղէթասը, Բաբա Հաղ-ըէթլէրինին մէզքիւբ մէքթուպուն-ատան պահս իթտիկի սըրատա, շէյլէ պէեան իտիեօր.

"Օն իւչիւնճիւ Լէօն բաբա Հաղ-ըէթլէրի, քէնտիսիյէ Իթալիա հիւ-հիւմէթի արասընտա միւսալէմէթին գապել օլմատըղընը պիլտիկինտէն, մէմլէքէթ իլէ միւսալէմէթ հուսուլի-նէ չալըշըեօր, վէ խալգըն, հիւքիւ-մէթ ալէյհինտէ օլապիլէճէք չիքա-եէթլէրինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, մագսէտինէ իրէպիլէճէկինի իւմիտ իտիեօր։ Հալ պու-քի Բաբա Հաղ-ըէթլէրի պու մագսիտինէ իրմէմէլի տիր, վէ հիւքիւմէթին վազիֆէսի, պու խուսուսա նէզարէթ իթմէքտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր։"

Սթամբա նամ տիկէր պիր նիմրէս-մի զաղէթա, Բաբա Հաղըէթլէրինին հիւսնի նիեաթընը թագտիր իթմէք-լէ պէրապէր, վաթիգան եագը-նընտա պիր իլլէթ օճաղը թէէս-սիս իթմէմէսինի, վէ միւթէսավ-վէր օլան խասթախանէեի, Սէն-Ժան տը Լաթրանտաքի բաբալըգ սէրա-ըընտա թէէսսիս իլլէմէսինի իսթաբ իտիեօր։

—

Ցուրիխտէն Սթէնտըրտ զաղէթա-սընա պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, ախի-ըէն տէրտէսթ իտիլմիշ օլան Սթէլ-մաշէր նամ գատըն, գատընլարտան միւրէթթէպ օլան պիր երպապը շու-րիշ շիրքէթինին ըէյիսէսի օլուպ, պու շիրքէթ, քէնտի մուամէլաթը իչին իճապ իտէն սէրմաեէյի վէ թալիմա-թը, Ալմանիալը վէ Ավսթրիալը էր-պապը իսթիլալտան ալըր իմիշ։ Պիղ-զաթ մէրգումէ, Ցուրիխ շէհրինտէ գատըն թէրզիլիկի իչին պիր տիւ-քքեան աչմըշ օլտուղու հալտէ, խայլի ագչէ գազանըր իմիշ։

Բէն-քէր նամ շախս, ինկիլթէրրա-տան ավտէթ իտէլիտէն պէրու, Սիւ-իստէ պուլունան երպապը շուրիչին կէրմիեէթլէ չալըշտըգլարընը, ըՍ-թէնտըրտ զաղէթասը իրավէթէն տէր-միեան իտիեօր։ Իհթիմալ տըր քի, Սիւիսին ֆէտէրալ մէճլիսի, Պալշէհ-րի շուրայի հիւքիւմէթինին թալէպի իւզերինէ, թանըմըշ օլան պիրճիւմ-լէ երպապը իսթիալընը թարա ու թէպիտինի թէքլիֆ իլլէեէճէք տիր։

—

Վէսթբալի շէհրինին գաթօլիք ա-սըլզատէկեանը, գաթօլիք քիլիսէսի-նին թատիլի ահվալինի իսթիտա իթ-մէք իւզրէ, իմբէրաթօր Կիյեօմա պիր արզուհալ թագտիմ իթմէք իս-թէմիշլէր իսէ տէ, միւշարիլէյհ պու-արզուհալը գապալ իթմէմիշ տիր։

—

Մօրնինկ Բօսթ զաղէթասը, իւչ իմբէրաթօրլարընը Սքիէրնէվիստէ վու-գու պուլան միւլագաթընտան մագ-սէտ՝ միւշարիլէյհիմ պէյնինտէ եա-բըլաճագ իթթիֆագ իլէ, Ֆրանսա լէհինտէ օլարագ Ինկիլթէրրաեա գարշը պիր թէհտիտ կէօսթէրմէք ի-տուկինէ տայիր չըգան շայեաեը, Բէթրէսպուրկտան ալտընը պիր թէ-լէկրաֆ իլէ սուրէթի գաթիեէտէ թէքզիպ էյլէմիշ տիր։

—

Տիկէր թարաֆտան, Բէլ Մէլ նամ զաղէթա, Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա-նընն միւնասէպաթը հագգընտա եա-զըլան պիր մէգալէտէն պահս իտէ-րէք, շէյլէ տէմիշ տիր։

"Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյ-նինտէ գաթը միւնասէպաթ օլաճագ տէրէճէտէ պիր կէրկիլիք մէվճուտ իտուկի սահիհ տէյիլ տիր։ Պիլաքիս Ֆրանսա իլէ օլան միւնասէպաթըմըզ տօսթանէ սուրէթտէ պուլունմագտա պէր տէվամ տըր, վէ պու պապտէ շու-նա տիգգաթ օլունմալը տըր քի, հաթ-թա ուզագ պիր զէմանտա, պիր մու-հարէպէյի պահրիեէ վուգու պու-լաճաղընա միւհթէմէլ նազարը յա պագըլապիլսէ իտի, պահրիեէ նէ-զարէթինին պիրինճի լօրտու, ահվա-լը մալիեէյի Մըսըրիեէ հագգընտա թահգըգաթ իճրասը իչին, չու էս-նատէ Մըսըրտա պուլունամազ իտի։"

—

Սթէնտըրտ զաղէթասընին վիէն-նա մուխպիրի, մէնպաի մէվսուգտան ալտըղընը պէեան իլէ նէչը էյլէտիկի մալիւմաթա նէզարէն, Ռուսիատա Զէմսթէվօ տէնիլէն պիր նէվ մահէլ-լի հիւքիւմէթի մուխթարիեէ օլան ուսուլը հիւքիւմէթ, եագընտա Ռու-սիա Լէհիսթանընտա թէէսսիս իտիլ-ճէք, վէ միւսթագպէլտէ մէքթէպլէր իլէ մահքէմէլէրտէ Լէհլի լիսանը իս-թիմալ օլունաճագ տըր։ Ռուսիա-լը վէ Լէհլի քեաֆֆէյի միւթէսար-ըընլար վէ Քիէվ վէ Վիլնա վալիլէրի, Զարընն էմրի մուճիպինճէ Վարշավիա-եա կիտերէք, պու պապտէ էսասէն գապալ իտիլմիշ օլան իմթիեազաթ լայիհաեը ումումիեէսինի հազըրլա-մագ իւզրէ, պու հաֆթա տախի ժէ-նէրալ Կուրգօնուն թահթը ըիեասէ-թինտէ ագտ օլունաճագ մէճլիստէ հազըր պուլունաճագլար տըր։

—

Նիւ-Եօրգտա պիր հարիգ զուհու-րինտէ, մէրքէզլէրտէ պուլունան թուլումպաճրլարընը նասրլ ուեանտը-ըրլարընը պիլիրմիսինիզ։ Իչթէ պու պապտէ իսթիմալ օլունան զարիպ պիր մաքինա հագգընտա, պիր Ամէրիգա զաղէթասընտա պէր վէճհի աթի մա-լիւմաթ օգունմուշ տուր։ "Ելանկըն իշարէթինին պիր էլէքթրիգ ալէթիյլէ իրթիպաթը պուլունուպ, պու ալէթ վասրթասըյա, թուլումպաճընըն եա-թաղը պաշընտա պիր ըշրգ եագըլըր, վէ օլ վասրթա իլէ մէրգումուն կիճէ-լիք թագեասը պաշընտան չըգարըլա-բագ, կէօզլէրի գարշըսընա տախի պիր եաֆթա կէթիրիլիր քի, պունուն իւզէրինտէ եալընըզ ի-ք եանի Գ-ք հարֆը եազըլմըշ տըր։ Էկէրչի կիճէ-լիք թագեանընը չըգարըլմասընտան տախի թուլումպաճը ուեանամազ ի-սէ, մէղքիւբ էլէքթրիք ալէթի կէթ-տիքճէ չիտտէթի արթըրարագ, թու-լումպաճըեը, էվվէլճէ գարեօլա ալ-թընտա հազըրլանմըշ օլան վէ տիւշ-տիւկինտէ աղրը հիսս իթտիրմէմէկէկ մախսուս պուլունան եաթաղա տիւ-շիւրիւբ իմիշ։

ԳՈՒԹՊԸ ՇԻՄԱԼԻ ԱՃԼԱՐԸ

2

Մէկեուսիյէթ. – Վահչի գապիլէլէր ըէհպէրլէրինին իթիգատլարը։ – Քէչքիեաթը ճէտիտէ։ – Բիւճաթա գարար վէ-բիվմէսի։

Հագըգէթէն գարտաշճա օլան սուֆրալարըմըզտա, պին պաշը կը-ըէէլի հագգընտա վաճիպ օլտու-ղումուզ հիւրմէթ ու բիաեէթտէ գու-սուր իտիլմէյիպ, վէ վէրիլէն զիեա-ֆէթլէրտէ պաշլըճա նազարը տիգ-գաթը ճէլբ իտէն խուսուս, սէվ-կիւլիւ, ալիմ, ճալիպ թէվճճիւհ վէ մէշհուր բէյհալէրիմիզին նութգ-լարը օլուպ, գօմանտանլըղըմըզը տէրիւհտէ իտէն զէվաթը ալիգատ-ըրն պէլաղէթի, տայիմա եէնի եէնի թապիրլէր իլէ, ֆամիլեա, վաթան, իւլում, վէ ինսանիեէթ նամարընա թէքլիֆ իթտիքլէրի պատէլէրտէ միւշահէտէ իտիլմէքտէ, վէ պու-լունտուղումուզ ահվալը միւշքիւլ-եէ մուվաֆֆըգ սուրէթտէ իսթիմալ օլունան էլֆաղ վէ թապիրաթը ճէ-տիտէտէն մէճմուն օլունմագտա իտի։ Հէր նէ գատար պու նիւմայիշլէր սըգ սըգ վուգու պուլմագտա իտի իսէլէր տէ, պունունլա պէրապէր մէտէնի մահէլլէրտէ պունլարըն էմ-սալի վուգուճինտէ, բէք չօգ տէֆտա հասըլ օլան օսանճ կէթիրմէքլիք հիսսիեաթը, պու սըրատա հասըլ օլմամագտա իտի։

Պու տէրէճէ մունթազամ պիր թէչքիլաթտա վէ իշթիրաք իթմէքլէ միֆթէխիր օլտուղումուզ թէչէպ-պիւսին ֆէվգէլատէ պիւեիւքլիկիւ իչինտէ, դըյմէթի նագագպիլի թագ-տիր սուրէթտէ պուլտուղումուզ մուտավէնէթլէրէ բաղմէն, պիր արալըգ ումուսի վէ տէհլիլի պիր հիսսիաթա մուգավէմէթ իթմէք, պլղճէ միւմ-քինսիզ օլմուշ տուր։ Ֆիլվագը, կիւ-նէչին իլք տաֆա օլարագ զահիր օ-լաճաղը օլ մուպարէք կիւն եագլաշ-ըրզընտա, գութպը շըմալ պէլտէլէ-րինտէ սէյեահաթ իտէնլէրին ճիւմ-լէսի թարաֆընտան մէզքիւբ տույ-ղու հիսս օլունմուշ տուր։

Շէօյլէքի, նէ՝ օլ էսնասէ ալէսսէ-վիեէ աֆգընը շըմալ թարաֆընտա բէք չօգ տէֆա կէօրիւնէն գըրմըզը զիեալարընը կիւզէլլիկի, վէ նէ՝ տէ սաաթլարտա էօյլէն իշարէթինի կէօս-թէրէն զէմանտա, պիր նէվ խոշ բար-լագըգ թարզընտա պէեազմը պիր զիեանընն կէօրիւնիւշիւ, պիտաեէթինի սինիր ալթիսթլիկիւ կիպի պիր հալ-տէ արամագ լազըմ կէլէն իշպու ան-լաշըլմազ էնտիշէյի իզալէ իտէմէյիպ, էն զիեատէ ճէսուր օլանլար պի-լէ պաղէն հէբիմիզտէն զիեատէ գօր-գու վէ թէրէտտիւտէ տիւշար օլ-մուշլար տըր։

Պու սըրատա զէրրէ գատար ալէնի գօր-գու պէեան իտիլմէտիկի, վէ քիմսէ՝ քիմսէ իլէ իսթիշարէ իթմէտիկի, վէ զապիթան թարաֆընտան մէյեուսի-եէթէ տայիր պիր սէօզ պիլէ թէլէֆ-ֆիւզ օլունմատըղը հալտէ, ճիւմլէնին խաթր ու խաեալի գարշըսընա եալը-նըզ պիր ֆիքիր կէլմիշ, վէ քեաֆֆէյի գալալէրտէ, այնի վագըթտա թագ-եիգ հասըլ օլմուշ տուր։ Շէօյլէքի, հէր քէս, քէնտի քէնտուեէ, չու-սէօզլէրի ֆիքրինտէն կէչիրմէքտէ պուլունմուշ տուր։ "1882տէ թէրք օ-լունտուգ. աճապա 1883տէ՞ մի մուա-վէնէթ կէօրմէյէճէյիզ։ Իքինճի գըշ մէվսիմինի կէչիրտիք, լաքին պիր իւչիւնճիւ տահա՞ մը կէչիրմէք մէճ-պուրիեէթինտէ պուլունաճաղըզ։ Իմ-տի, իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ պէօյ-լէ պիր ճէվր ու ճէֆտաեա գաթլան-մագտան իսէ, միւսթէմիլքեաթ տա-խիլինտէ իտիլճէճէք թահգըգաթ վէ թէհարրիեաթա մախսուս սանտալա-ըրմըզ իլէ Ամէրիգաեը՝ թէքրար պուլ-մագ կիպի պէլքի տիվանէճէ օլան պիր թէճրիւպէտէ զայպ վէ թէլէֆ օլմագլըղըմըզ տահա էվվէա տըր։"

Զանն իտէրսին քի, պին պաշը կը-ըէէլի, հէր քէսին ֆիքրինի անլամըշ տըր, չիւնքի միւմանիլէյհ, հիչ պիր վագըթտա պիր իւչիւնճիւ սէնէ տա-հա միւսթէմիլքեաթտա գալընմատա-ճաղընա, վէ Պաֆֆէն քէօրֆէզի իւ-զէրինտէ խաթթը բիւճաթա մանի օլան պուզլարը գըրմագ իւզրէ կէ-չիլճէճէք եօլա էրզագ գոյմագ իչին, կիւնէչտէն էվվէլ զուհուրա կէլէն այ-տընլըգտան իսթիֆատէ իտիլճէճէկի-նէ տայիր պիր պէեաննամէ նէչը իյ-լէմիշ տիր։

Պայր պուրնունտա կէօմմէք իւզրէ, պիրինճի հէյեէթի սէֆէրիեէնին պիր միգտար էրզագ իլէ հարէքէթ իտիլ-տիկի կէօրիլմուիկիւնտէ, հասըլ օլան հեեէճանընն էմսալինի, հէման հիչ պիր վագըթտա կէօրմէմիշիմ տիր։ Իշթէ պիզ, քէնտի ատի նաֆագա-մըզլա գալարագ, Ամէրիգատան կէ-լէճէք օլան սէֆինէյի իսթիգպալէ կիթմէկէ մէճպուր օլտուղումուզտա, էրզագը մէզքիւբէյի չըգարարագ, թէայեիւշիմիզէ գուլլանաճագ ի-տիք։ Ամէրիգատան պէքլէմէքտէ օլտուղումուզ սէֆինէյի մէզքիւբէեէ կէլինճէ, իշպու սէֆինէ էլան վի-ըուտ իթմէմէքտէ իտի։

Հէրայ, Գոնժէր գալէսինին մահէլ-լի թէպտիլ օլունուպ, քեաֆֆէյի էշխաս տախի իշպու միւշքիլ վէ թէհլիքէլի խըտմէթտէ իսթիխատամ օլունմագլըղը, քէնտիլէրճէ պիր իֆ-թիխար ատտ իթմէքտէ իտիլէր։ Պու արալըգ, պիւեիւք վէ սիեահ պիր պուլութ, ուֆուգքն ճէնուպ ճիհէթինի գաբանագլա, կիւնէչին զահիր օլմասը պիր կիւն թէէխիր իթտիկինտէն, պու հալ, էֆրա-սըմըզը պիր տէրէճէ միւթէէսսիր էյլէտիկի կիպի, իբի նէֆէր գըլա-զուզլարըմըզ, պու հալտէն տօլայը տահա զիեատէ միւթէէսսիր օլտու-լար։ Ֆիլվագը Պաֆֆէն ատէնիզի քէ-նարլարընտա խաքեան իտէն ագ-վամը վահչիեէտտէ պիր էֆքեար վար-սը քի, պու էֆքեար հէր նէ գատար զարիպ իսէ տէ, վագը օլան ահվալ իւզէրինէ, պունա էֆքեարը պաթըլէ տիմէկի ճէսարէթ իտէմէմ։ Ագվամը մէզքիւբէնին գավլինճէ, կիւնէչին ավտէթի թարզընը՝ սէնէ-նին գուսուր գալան զէմանը էսնա-սընտա վագը օլաճագ ահվալ վէ վէ-գայի իւզէրինտէ թէէսսիրի պուլու-նուպ, մէսէլա կիւնէչին իլք զիեա-լարը, պէրրագ պիր հավաեա կիր-տիքլէրինտէ, վէ կիւնէշ տայի-ըէ չէքլինտէ վէ թէքմիլ կիւզէլլի-կիյլէ զահիր օլտուղունտա, վէ պու-նուն շէքլի զիեատէ պօզուլմաեա-րագ, զիեատար ճիհէթի ֆէվգէլատէ կէնիշլէնտիկինտէ, ֆօք թապիր օլու-նան հայվանաթընն պօլ օլաճաղընը, պէեազ աեըլարընն թուրթուլաճաղլա-ըընը, վէ պալէնա պալըգլարընն գա-բաեա տիւշէճէքլէրինի, վէ ասիման տունուգ, տիւմանը վէ խուսուսիյէ պուլութլու օլտուղունտա, վէ կիւ-նէչին եօլարընը գաբատըղընտա, բէք պիւեիւք ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթ-լէրին մուհագագ իտուկինի, վէ հիչ պիր ինսանի մուավէնէթին՝ պու ֆէ-նալըգլարընն էսնիւնիւ ալամաեաճա-ղընը բիվաեէթ իտէրլէր։

Խրիսթիեանլըղը գապալ իթմիշ օ-լան եէպանիէր տախի պու իթիգատ-տա պուլունմագտա տըրլար։ Բէհ-պէրլէրիմիզ Խրիսթիանսէն վէ Էտ-վար տախի օլ տէրէճէ պու իթիգա-տա սատէտիլանէ գանմըշ իտիլէր քի, արգատաշլարընա օլ իթիգատը թէպ-լիզ իտիպ իթմէմէքլիկի պանա սօր-տուլար։ Լաքին պէն քէնտիլէրինի մէզքիւբ էֆքեարտան ֆարիզ կէթի-բէրէք, մէզքիւբ էսրարը քիմսէեէ ֆաշ իթմէմէլէրինի իխթար իյլէտիմ։ Սէօզիւմիւ թուրթուլար, վէ եալը-նըզ պէն օլ մահրէմանէ իֆատէյի պիլտիկիմ, վէ հէր շէյէ թէզ ինան-մագըղըմ տախի բէք նատիր օլտու-ղու հալտէ, մէրգումանընն իֆատէյի վագըթլարընտան ֆէվգէլաեէ միւ-թէէսսիֆ օլտում։

Փետրվարըն խիթամընտան, գօման-տանըմըզ թարաֆընտան նէչը օլու-նան պիր պէեաննամէ, տիկէրլէրի կիպի պէնի տախի ճանլանտըրտը։ Միւմանիլէյհ, հէյնի բիւճաթտա էր-գագըմըզ թէէմին իտիլտիկի ճիհէթ-լէ։ մարտ, ապրիլ, մայիս, յունիս վէ յուլիս այլարընը, Ամէրիգաեա կէօթիւրէճէք օլտուղումուզ քէշֆի-եաթ խապէրլէրինի իքմալ իթմէքլէ կէչիրմէքլիկիմիզի պէեան իյլէմէքտէ իտի։ Սէնէյի մէզքիւբէտէ, ուզագ պէլտէլէրին քէշֆիեաթրյա ուզրաշ-մաերպ, եագընըմըզտա պուլունան մահէլլէրին թէատրագթընը իքմալ իթմէք կիպի կիւզել պիր մէմուրիեէ-թի իֆա իտէճէք իտիք։

Էն զիեատէ ագիլանէ սուրէթտէ թանզիմ իտիլմիշ օլան բրօկրամ պի-լէ, պու գատար շայեանը հայրէթ սուրէթտէ իճրա իտիլմէմիշ տիր։ Պաշըմզա կէլէն ֆէլաքէթլէրի վէ զարիպ սէրկիզէշլէրի պուրաճըգ-տա հիքաեէ իտէճէք տէյիլիմ։ Բուէսամըզտան է՛ն ճէսուրու, է՛ն քէյֆիսի վէ է՛ն քիւսթախը, միւլա-զիմ Լօգվուտ օլուպ, հաթթա միւս-թագպէլ հագգընտա, պունուն գա-տար քիմսէնին էմնիյեէթի պուլուն-մամագտա իտի։ Միւմանիլէյհ, քէն-տի իւմիտլէրինի պանա տախի պէեան իթտիկինտէն, պիչարէ գլաղուզարը-մըզըն շայեանը թէէսսիֆ բէյդամ պէրլիքլէրինի պիր տէրէճէ ունուտուր իտիմ։

Զագաա, բէք չօգ մուխթարա-լարտան գուրթուլմագլըղընը վէ Գոնժէր գալէսինէ բէք չօգ վէ գըյ-մէթտար ատարը քէշֆիեէ կէօթիւր-մէքլիկիմիզ, հիւսնի թէէսսիրի մու-ճիպ օլմագտա իտի իսէ տէ, պու-նունլա պէրապէր, հագգըգէթէն շայ-եանը թէէսիւֆ պիր հալ, ճիւմլէմի-զի տէրեայը քէտէրէ զարդ իլլէմէք-տէ իտի։ Շէօյլէ քի 1883 սէնէսինին իլք պահարը, 1882 սէնէսինին իլք պահարընտան ագալլի օն պէշ կիւն կէճ գալըշ օլուպ, իմտի, Ամէրիգա սէֆինէլէրի չըգան սէնէեէ գատար պիղէ կէլէմէտիքլէրի հալտէ, պու սէնէ կէլէպիլէճէքլէրի մէմուլ օլու-նապիլի՞ր մի իտի։

Պիլճիւմլէ իհթիմալաթա նէզարէն, պուզլարտան մամամուլ օլան հապս-խանէմիզին գաբուլարը, "ըդը սըգը մէօհիւրլիւգաղպէկէրչի պիղ, օ մէօ-հիւրլէրի ճէպրէն աչմաեա գալագըշա-իտիք, իհթիմալ քի բէք չօգ ինսան-լար թարաֆընտան գաթիէն սէքուէս-թրօ իտիլճէճէքիտիք։

Պու հալտէ, զանն իտէրսին քի թապիեաթ, մէզքիւբ պէլտէլէրտէ սուհուլէթլէ եէրլէշմէմիզէ միւսաա-տէ իթմիշ օլտուղու, վէ շիմտի տախի օրալարը թէրք իթմէքլիկիմիզէ միւ-սաատէ իթմէտիկի ճիհէթլէ, պիղէ պիր տուզագ գուրմուշ իտի։

Պունտան գաթինագար, բէք զի-եատէ մուհիմմ վէ միւթէնա հագա-յիգի իրմիեէեէ տէսթրէս օլտուղու-մուզ հալտէ, թահգըգաթ վէ թէտ-գիգաթը գութպիեէ նէթիճէլէրի հագգընտա միւզաքէրէ իյլէմէք իւզ-րէ, պիլճիւմլէ քիւրրէյի արզ իլլէ-մասընը պիր եէրէ ճէմ իյլէեէճէք օ-լան օլ միւթէլիթ գօնկրէսին իճթի-մաինի կէճիքտիրմէմէք իչին, իմքեան խարիճինտէ հալլէրէ պիլէ գաթլան-մաեա մէճպուր աէյլ՞ել մի իտիք։ Քեաֆֆէյի մէվգբին է՛ն գըյմէթ-արը օլան, եանի շըմալ ճիհէթինէ է՛ն գիեատէ իլերլէմիշ պուլունան պիր մէվգը հէյեէթի սէֆէրիեէսի մազպաթասընընը՝ օլ չայեանը թիզ-քեար մէճլիսէ թագտիմ օլունմամա-սը ճայիզ օլապիլի՞ր մի իտի։

Պու միսիլու իհթիմալաթ էսնա-սընտա իթթիխազ օլունաճագ գա-բար իւզերինէ զապիթլերիմիզ ուզուն ուզատիեէ միւզաքէրէտէն սօնրա, թալիմաթըմըզ իճապընճա, բիւճաթը-մըզ սեպտեմբերտէ վուգու պուրմագ լազըմ կէլիրքէն, օգոստոսուն իլք կիւնլերինտէ, եանի պուզլար իւզէ-րին սէյրի սէֆէր գապալ օլուբ օլմագ, բիւճաթ իտիրմէսինէ, վէ հէր կիւնա իհթիմալտէն անլաշըլըրընա կէօրէ, հիչ պիր մուավէնէթ վիրուտ իթմէեէճէկինտէն, մուավէնէթ պէքլէմէք պէհանէսիյլէ պու բիւճա-թըն ասլա կէրի պրագրամասընա գարար վերմիշլէր տիր։

Սէֆէր էֆքարը, պիր մէճլիսի ու-մումի շէքլինտէ ճէմ իտիլէրէք, մէզ-քիւր գարար, պին պաշը կրէէլի թա-ըաֆընտան թէպլիղ օլունմուշ, վէ միւմանիլէյհ, պուլունտուղումուզ վա-զիեէթին վէխամէթինի սէթր իթմէ-մէքլէ պէրապէր, միգտարը քիֆա-եէտտէ էրզագ մէվճուտ օլտուղուն-տան, պիր գըշ տահա կէչիրիլմէք վէ եէնի պիր թարզ միւշքիլաթ իլէ ուզրաշմագ իչին, ճիւմլէնին զայրէթ վէ ֆէտտաքեարլըղընա միւրաճաաթ իյլէմիշ տիր։ Գօմանտան կրէէլի, նութգընը գաթթ իթտիկինտէ, պունճա տիւշմէնլէրէ գարշը ուզրաշաճագ օլան վէ հաղըրլանտըգլարը տէհշէթլի հիւճումտա վուգուի միւհթէմէլ հալ-լէրէ պիգայալըգլա պագմագտա պուլունան օլ երկիտ ատէմլէր, քէ-մալ սաֆվէթի գալպ իւզրէ, հուրրա՝ տէյի նէտտա իթմիշլէր տիր։

(Տէլ-Դ)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՑ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

—

ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

—

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Ն. Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ԵՒ Ս. ՏԷՎԼԷԹԵԱՆ

Ճիզվիթլերին էսրարը մէքրուհէ-սինի եէնի պաշտան մէյտանա գօ-եան իշպու քիթապ, շայեանը միւ-թալատա տըր։

—

ԹԷՖՀԻՄ ԷԼ ԼԻՍԱՆ

Միսպթէտիլէրէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ լիսանլարընըն գավայտ վէ թէքէլլիւմիւնիւ քէմալ սուհուլէթլէ թահսիլ իթտիրիր քիթապ տըր։

ԷՍԷՐԻ

Մանրքամեայի Իսպինաճ ազասընտան Հիւսսէյին Համիտ Պէյին մախտումու Մեհմմեթ Մուզաֆֆեր

ՊԷՐԼԻՆ-ՊԷՖՖ ՕԼԸՐԷՖ

Մէարիֆ նէզարէթինին բուխսաթիյլէ Պէյ օղլունտա Թագսիմ ճիվարընտա Շեյլի սոգաղընտա 5 նուամէրօ իլէ մուրաղգամ Մէճմուայի Ախպար մաթպասընտա թապ օլունմուշ տուր։

Իշպու միւֆիտ վէ հէր մէքթէպ շակիրտանը էլլէրինտէ պուլունմաեա շայեան քիթապըն ֆիեէթի 8 ղրուշ օլուպ, վերքէզի թէվզիի տախի Պապը Ալի ճատտէսինտէ Ալէքսան Էֆֆէնտինին 18 նիւմէրօլու քիթապխանէսի տիր։

ՔՆՆԱԴՍՈՒԹԻՒՆ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Թարգմանութիւն

ՎԻԿՏՈՐ ՀԻՒԿՈՅԻ Նօրը—Տամին

Գրէց

ՆՈՐԱՅՐ Ն. ԲԻՒԶԱՆԴԱՅԻ

Կը վաճառուի Ֆինճանճըլար եօղուշու Ամերիկեան գրատուն։

Գին 100 ֆրայ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

Շարժում

Եղիա Տէմիրճիպաշեան (գրասէր Ատամ) էֆէնտինին իշպու էսէրի՝ պէհէր մահ թապ ու նէշր օլունտուղունտան, իշպու այընքի տախի չըդմըշ, վէ 2 ղրուշ ֆիյաթը իլէ սաթըլմագտա պուլունմուշ տըր։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ

—

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ԵՐԿՐԱԶԱՓԱԿԱՆ ԴԻՏԵԼԻՔ

Հեղինակ Բաղմաթիւ Էնդէնտիով և Լրջամտութեամբ։

Կը պարունակէ 50ի չափ մեծ ու փոքր պատկերներ։

Գին 5 դահեկան արծաթ։

Շատ գնողներու համար մասնաւոր զեղչ կը լինի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց գրասենեակն, Ղալաթիա Կէօչէ օղլու խան, թիւ 12։

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։

1883 ՍԷՆԷՕՒՆՏԷ ՎԻԷՆՆԱՏԱ, ԷՃԶԱՃԸԼԱՐ ԷՔՍԿՈՒՐՍԻՈՆ ՆՈՒՆՏԱ ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱ ԴԱԶԱՆՄԸՆ ՏԸՐ։

Տօգթօր Զէտին մէզքիւր շուրուպու չօճուգլարընն մավի էօքսիւրիւք, ուլդուսուզլուգ վէ պունկարա միւմասիլ խասթալըգլարընա զանէթ ֆայիտէլի օլսուղու կիպի, վերէմէ տիւչար օլանլարընն էօքսիւրիւկիւ իլէ, նէֆէս պօրուլարը էմրաղընը, վէ նէզլէեի տախի տէֆ իտէր։

Տէրօզիթօսու Բարիսատ Տրուօ սօգաղընտա 22 վէ 19 նիւմէրօլու մաղազալարտա տըր։ Պուլունուր պիլճիմէ էճզահանէլէրտէ։

ՏԻՔԻԾ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Սէյտէլ վէ Նէօման ֆապրիգասընէն սարլ ՍԱԴՍՕՆԵԱ ՐԷՃԻԱՆԱՄ

Մէշհուր մաքինասընը ալմագ արզուսունտա պուլունան զամբար, պալէատ կէօրիւնէն մարգ անէն մաքինանէն իւղերինտէ պուլունմասընա տիգգաթ իթմէլի տիրէր։

Ուժմամ Թիւրքիա իչին ճէնթասու, Մ. Է. Մէրճանօֆ տուր։

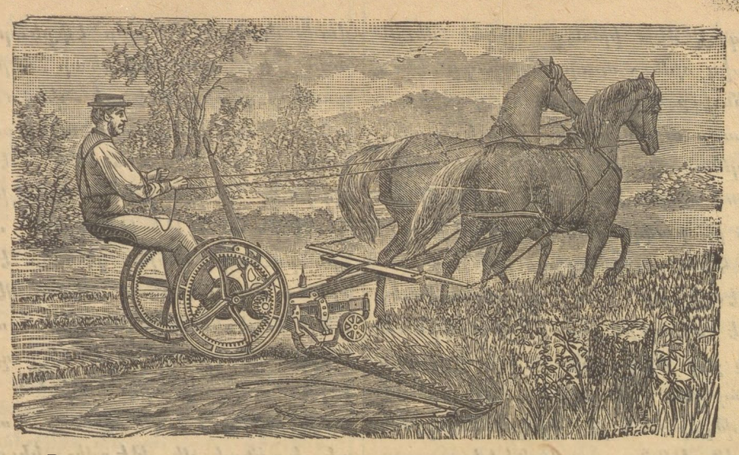

ՕՍՊՕՐՆԻԱՅ ՄԷՇՀՈՒՐ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸՆԸՆ ՕԹ ՊԻԶԻՄԻՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՄԱՔԻՆԱՍԸ ՏԸՐ։

Մկրտիչ Յովհաննէս Մուրատեան Պիրատէրէր Ֆարիֆէթիյլէ պուքէրէ ճէլպ իտիլէն իշպուժէհուր մաքինանն աղբրլրդը 280 օգգա օլտուղու վէ պու նէվ մաքինաներն էն խաֆիֆ վէ միւհէմմի պուլունտուղու հալտէ, պիր կիւնտէ 55 տէօնիւմտէն 60 տէօնիւմ գատար եէրին օթլարընը պիչէ պիլիր, վէ շու եիւզտէն հագգը իլէ ումումի էհլի զիւրրանը բաղպէթինէ շայեան տըր։

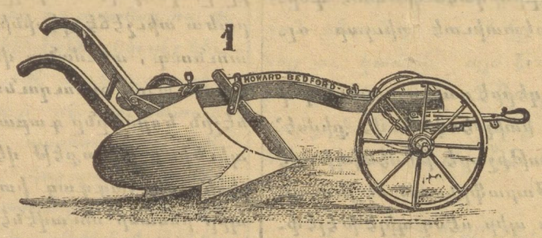

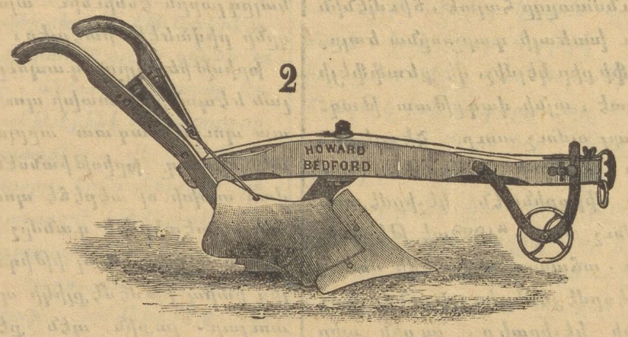

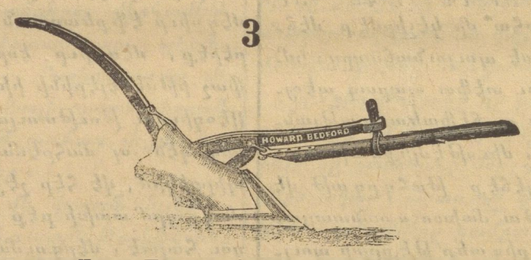

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՄԸՆԸՆ

Զրահաթա բէ.ք էլվէրիշլի վէ թէճրիւպէ իլէ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ պուլունան իշ պու սապանլարը իւչ նէվ օլուպ, պէր վէճհի զիյր սբրասը իլէ գայտ օլունմուշ տուր։

1 նուամէրօնուն աղբրլրդը 60։ 2 նուամէրօնուն աղբրլրդը 40։ 3 նուամէրօնուն աղբրլրդը 20 օգգա տըր։

1878 ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԱԵԱ ԳԱԶԱՆՄԸՆ ՕԼԱՆ

ԿԱԶԷՕԶ Իչկիլէր Հազրլոմաղա մախսուս

ՊԻՐՊԻՐԻՆԷ ՄԷՐՊՈՒԹ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Իշպու մաքինալար իլէ, օ տը սէյց լիմօնաթա, սօտա սուեու, քէօքիւրիւր, շարապ վէպիրա եաբըլապիլիր։

Մէշրուպաթը մէզքիւրէնին չրգարրլմասընա մախսուս պուլնարտան պաշգա, իչի կիւմիւշ եալտըզը մաքինա եօգ տուր։

Բիւչիւք վէ պիւյիւք մանիվալը «Ֆէնալար եէրլէրինտէ միւհէմմ օլուպ, զօլայըգլա թէվզիէնէպիլիր։

Ժ. ՀԷՐՄԱՆ—ԼԱՇԱԲԷԼ ֆապրիգասընէն չիմտիքի սուհիպլէրի, միւհէնտի վէ ֆապրիգաթէօր

Ժ. ՊՈՒԼԼԻ վէ գումբանեասը թարաֆընտան իսմալ օլունմուշ տուր։

31—33 ՐԻԻ ՊՈՒԱՆՕ (Պուլվար տ'Օրնանօ, 4—6) Բարիզ։

Թարիֆա քեաղըզը թալէպ օլունտուգտա մէ ճճանէն կէօնտէրիլիր։

MENTION HONORABLE
A L'EXPOSITION
Universelle Internationale
PARIS 1878

ABBAYE

Marque de Fabrique

DUPORT DU SALUT

Dépôt Général:
PARIS
2 Rue des Lions-Saint-Paul

ԲՕՐ-ՏԻԻ-ՍԱԼԻԻ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ ՄՈՒԳԼԻՍ

ԹՐԱԲԻՍԹ ԹԱՐԻԳԱԹԸՆՏԱՆ ՄԻԻՀԹԷՐԻՄ ԲԱԲԱՍ ԷՖԷՆԴԻԼԷՐԻՆ

ԻՃԱՏԲԷՐՏԷՍԻ ՕԼԱՆ

SEMOULINE

Նամ գոավէր վէրէճէ եէնի պիր նէվ ուն

ՍԷՄՈՒԼԻՆ ունու, թաամարտա գուլանըլան էրգազը, վէ խալիս վէ հիյէսիզ ինէք սիւտիւնիւն էն զիեամտ գուվվէթ վերիճի զըմմարընտան թէրքիպ իտիլմիշ օլմաղա, զայէթ ֆայիտէլի տիր։

Սիւթ պուխար հալինէ էկթիրմէք, վէ պու ունու եուվարլագ եուվարլագ օլարագ ուֆագ թանէլէր հալինտէ հազրլամագ իչին խասսէթէն զանեէթ միւքէմմէլ մաքինալար իճատ օլունմուշ տուր։

ՍԷՄՈՒԼԻՆ, էն պէնամ աթըպպա թարաֆընտան, խասթալարգտան եէնի զալգանլարօրնա, չօճուգլարա, սիւտանալարա, միյտ վէ կէօքիւսլէրի զամանի օլանլարա, վէ ստումամ սուրէթտէ վիճուուլէրինտէ զասֆէթ հիսս իտէնէրէ թավսիյէ օլունմուշ տուր։

Գութուսու 3½ ֆրանգա տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԷ

ԷԳՐՕՐՈՒ ՓՈՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 2 հոկտ.

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	101-3/8
Էսհամը ումումի այբլար	7-13/16
» » գաբանտը	7-7/8
65 իսթիգրազը	10-1/2
69 »	9-1/4
71 »	68-
72 » (Պօնտիւ Թրէզօր)	17-1/2
73 »	8-1/4
Օսմանլը պանգասը	12-7/8
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	94-3/4
Մըսըր իսթիգր. պիրլէշմիշ	60-7/8
» իսթիեազը (շրմէնտը.)	84-3/4
Տէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	-
Տարբա սանիեէ	59-1/4
Մըսըրըն Բոշիլտ իսթիգրազը	82-3/4
Մաճարիսթան էսհամը	102-1/4
Գամպիօ Բարիզ	25-45

—

Բարիզ 2 հոկտ.

Ֆրանսըզ ֆօնտսու 3%	78-32½
» » 4½	109-10
Էսհամը ումումիյէ այբլար	7-80
» » գաբանտը	7-82½
65 իսթիգրազը	-
69 »	46-
73 »	41-
Ռումէլի շրմէնտրֆ. թահվի.	42-75
Օսմանլըրէժի թահվիլաթը	520-
Օսմանլը պանգասը	577-75
Գրէտի Լիոնէ	552-50
Ռուս ֆօնտսու 5% (1877)	98-1/2
Ռուսիանըն շարդ իսթիգր.	-
Իթալիա ֆօնտսու	96-70
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	305-
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	61-1/2
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-18

—

Վիէննա 2 հոկտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-70
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվի.	20-50

ՂԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱԼԸ

Է.Ա.Ա.(Դ.Ֆ.) սեպտ. 20 ագ.գբ.	8-21
» » սեպտ. 21 սապահ աչ.	8-21
» » էն եիւքսէք	8-22
» » էն աշաղը	8-20
» » սաաթ 5 տէ	8-21
63 իսթիգ. (Մութօն) 6% ֆ.	62-
65 » (Մութօն) 6% ֆ.	51-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	45-3/4
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	18-1/2
73 » (Բինար) 6% ֆ.	40-3/4
Ռումէլի շրմէնտրֆէր	42-1/4
Բաբոր ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	20-
Ագճէ ֆայիզի %	7-

—

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ՖԻԾԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6%	6-18
Ցօսիէթէ ժէնէրալ	6%	3-29
Իսթանպօլ պանգասը		5-28
Ցօսիէթէ Օթօման		3-28
Թրամվայ 5%	(Գ. Ֆ.)	287-
Լավրիօմ (մնատէն)		77-

—

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը Լիրասը 100 ըսրուշտան	Ղշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	110- 8
Ֆրանսըզ ալթունու	87-31
Բօլ	90- 8
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէյազ մէճիտիյէ	108- 4
Մէթալիք	98-
Պէշլիք	103- 5
Ալթըըրդ	103- 5
Պագըր	780-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	8-92

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	2700-
Էն աշաղը	2500-
Ցաաթ 5 տէ	2500-

ԻՏԱԼԻՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1884 սեպտ. ին 15 ինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻՆԷՆ մաքա Ադալար ճանէպէրէն ՔԻՕՔԻՒ-ԷԷ

ՍԹ.	Տգ.	
12	45	Պիւյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօքիւ.
1	15	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի. Պ. Ատատան 2 տէ։
3		Պէյիւք ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ Գընալը.
8		Բէնտիք, Գարթալ, Պէյիւք ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։ —Պ. Ատատան սաաթ 8 45 տէ. [1]

—

Քէօքիւ-ուէն Ադալար ճանէպէրէ

2	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ. Բէնտիք։ [2]
8	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի։ Պ. Ատա Գարթալ
9	45	Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10	45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա։

—

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻ Ադալար ճանէպէրէ

Քէօքիւ-ուէ

12	50	Պէյիւք ատա Հէյպէլի.
12	45	Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։
7	50	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ. Գընալը. Գատքէօյ։
8	50	Բէնտիք, Գարթալ Պ Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատքէօյ։ Պ. Ատատան սաաթ 9 10 տէ

—

Քէօքիւ-ուէն Ադալար ճանէպէրէ

2	45	Գատքէօյ. Գընալը Պուրկազ. Հէյպէլի. Պ. ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
5	45	Գընալը, Պուրկազ Հէյպէլի, Պ Ատա։
9	45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ Բէնտիք։
11	45	Հէյպէլի, Պ. Ատա։

—

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իպէր ըզէնդրէքէրէ էօրուլուրը— գ-ՐԷ-ատրաք էեօվէտ ուէֆէրլէր

ՔԻՕՔԻՒՏԷՆ

ՍԹ	Տգ.	
2		Իզմիտ հարէքէթ իտէն գաթարա Ն.2
5	45	Հէրէքէյէ կիտէն 4
7	40	Իզմիտ կիտէն 6
10	25	Կէպզէ,յէ կիտէն 8
11	20	Բէնտիեէ կիտէն 10

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱՏԱՆ

12	20	Բէնտիքտէն կէլէն գաթ Ն. 1
1	40	Կէպզէտէն կէլէն 5
5	55	Իզմիտտէն կէլէն 5
8	25	Պիլա թէսատիւֆ
11	20	Իզմիտտեն կէլէն 7
12	10	Ֆէնէր պաղչէտէն [3] 7

[1] Իշպու սէֆէրլէր ճումաա կիւնլէրի Գատքէօյիւնէ օղրաեաճագ տըր։

ԳԱՏՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻՆԷՆ մաքա

Քէօքիւ-ուէն ՍԹ.	Տգ.	Գատքէօյ-ուէն ՍԹ.	Տգ.
12	45	12	45
1	50	1	50
2	15	2	15
3		3	—
3	45	3	45
4	50	4	50
5	50	5	50
8	50	8	50
9	15	9	10
10	—	10	—
10	45	10	50
1	50	11	20
12		12	—

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻ

Քէօքիւ-ուէն ՍԹ.	Տգ.	Գատքէօյ-ուէն ՍԹ.	Տգ
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	

Գատքէօյ վաքօրլարը իճապը թագտիրինտէ Հայտար քաշայա ուզրայաճագ տըր։

—

ՄԱԳՐԻԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

Շեօվէպէ Մաթրէպէօյէ-ուէն Քէօքիւ-յէ իչու օլանաճագ տէֆէր

12	15	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Սապահ։
2	15	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա։ Սապահ։
9	45	Մաքրիքէօյ Սամաթիա։ Ագշամ։

—

Քէօքիւ-ուէն Մաթրէպէօյէ-ուէ

Սապահ

1	15	Սամաթիա Մաքրիքէօյ։

Ագշամ

9		Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։
11	15	Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

—

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻ Մաթրէպէօյէ-ուէն Քէօքիւ-ուէ

1	50	Մաքրիքէօյ Սամաթիա Սապահ։
10		Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Ագշամ

—

Բուլար ԷՒՆԼԷՐԻ Քէօքիւ-ուէն Մաթրէպէօյէ-ուէ

Սապահ

2	15	Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

Ագշամ

11	15	Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

[2] Իշպու սէֆէրլէր Ճումաա վէ բազար կիւնլէրի Ֆէնէր պաղչէսի գաթարլարընա միւթէսատրֆ տըր։

[3] Իշպու սէֆէր մէզքիւր Ֆէնէր պաղչէսի գաթարընա միւսաաբֆ օլմագ իւզրէ եայընըզ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի իճրա օլունաճագ։